

MEDIESKY FORSKERE? – publisert: Aftenposten, Søndag 14. september 2008, s. 24.

'Mediene spør feil folk, mens de virkelige ekspertene gjemmer seg'. Dobbelsalven er å finne i Aftenposten 17. august ut fra en samtale med SSB forsker Erling Røed Larsen. Forskeren hevder videre at 'Ironisk nok er det ofte de som ikke burde uttale seg, altså de som ikke har spesielt dype kunnskaper eller som har en agenda å fremføre, som uttaler seg.' Media som Aftenposten avgjør selv ikke bare hvem de vil kontakte, men også hvilke innspill de vil slippe til. Vi forventer avisens reaksjon.

Som ledende akademikere blir vi stadig forundret over pressens forkjærlighet for personer med kraftig språkbruk, mer enn overbevisende argumenter. Vi ønsker ikke å snevre inn medias rolle som folkelig plattform, men vil minne om at media også har plikt til samspill med academia og den kunnskapsbasen som landets beslutninger skal baseres på. Den norske debatten om aktuelle spørsmål som energi, klima og miljø ville være tjent med det.

Så til salve nummer to, om de virkelige ekspertenes medieskyhet. Tidens medieform avviker i stil og språkdrakt klart fra den klassisk akademiske – i dag kjedelig for mange, men nettopp slipt til for å få fram et klart og nøkternt budskap. Når vitenskapen slipper til, og hensyn tas til vitenskapens premisser, er samspillet med media langt mer positivt enn samtalen med Røed Larsen kan gi inntrykk av. Vi finner dette spesielt i land med respekterte akademiske tradisjoner og organisasjoner.

Dette er klart dokumentert i et nytt studie referert i vitenskapsmagasinet Science 11.juli, basert på medieerfaringene til et stort antall forskere fra fem ledende kunnskapsproduserende land - USA, Japan, Frankrike, Tyskland og Storbritannia.

Bekymring for at budskapet kunne komme til å bli trykt i forvrengt eller meningsamputeret form kom klart fram hos de fleste. Likevel mente et mindretall at dagens mediestil er uoverstigelig uforenelig med vitenskapelige kultur. Studiet gir ingen indikatorer på at de mest produktive forskerne gjemmer seg. Det ville da også være merkelig, da mange av disse også har akademiske lederroller. For å kunne spille sammen med vitenskapen må imidlertid media kjenne kompetanseterrenget – hvem, hva, hvor. Gjør Aftenposten det? De hjemlige vitenskapsakademiene ønsker mer enn gjerne å kunne støtte hjelpende til.

Laszlo P. Csernai, professor
Jan S. Vaagen, professor

Dr., Dr. h.c. Laszlo P. Csernai, Dr., Prof. h.c. Jan S. Vaagen
Professorer i teoretisk kjernefysikk og energifysikk av Universitetet i Bergen,
begge er medlemmer av Academia Europaea og Norges Tekniske Vitenskapsakademi.
Inst. for fysikk og teknologi, UiB, Allegaten 55, 5007 Bergen, 55582802